

Vážený pán rektor,
Vážený pán prezident,
vážená pani veľvyslankyňa,
vážené dámy, vážení páni,

stretli sme sa dnes v Aule Univerzity Komenského v Bratislave, aby sme si vypočuli prednášku o Európe, Európskej únii a eure. Témy bytostného významu a záujmu pre štát, spoločnosť i jednotlivca. Vonkoncom nie jednoduché, a práve preto vyžadujúce pozorné načúvanie všetkým odborne kompetentným, ktorým na Európe záleží.

Prezident Václav Klaus je nepochybne jednou z najvýznamnejších, najvplyvnejších a najnezávislejších osobností histórie Československa a Čiech po roku 1989.

Prezident Klaus je výraznou osobnosťou Európy.

Dovoľte mi malú úsmevnú IT poznámku: informácia o prezidentovi Klausovi na wikipédii existuje v 65 jazykoch.

V tomto krátkom úvode nechcem predstaviť prezidenta Václava Klauša ako politika. Myslím, že na univerzitnej pôde a vzhľadom na prednášku je vhodnejšie krátko zmieniť akademické aspekty nášho hosta.

Václav Klaus vyštudoval ekonomiku zahraničného obchodu na Vysoké škole ekonomickej v Prahe v rokoch 1958 - 1963. Stíhal popritom reprezentovať Československo ako dorastenec v basketbale. 😊

V roku 1966 absolvoval študijný pobyt na Univerzite Federica II. v Neapole a v roku 1969 na Cornellovej univerzite v Ithace, štát New York.

V roku 1968 získal ako pracovník Ekonomického ústavu Československej akadémie vied vedeckú hodnosť kandidáta ekonomických vied. V roku 1970 musel v dôsledku politických čistiek z akadémie odísť. Vrátil sa v roku 1987 do Prognostického ústavu.

V roku 1991 sa na Karlovej univerzite habilitoval ako docent ekonómie. Napokon v roku 1995 bol menovaný za profesora v odbore financií na Vysokej škole ekonomickej v Prahe. 47 univerzít mu udelilo čestný doktorát.

Profesor Klaus stále pôsobí na Vysokej škole ekonomickej v Prahe. Je garantom a vyučujúcim predmetu Transformačné procesy v Českej republike, je členom komisie pre obhajoby dizertačných prác a komisie pre štátne záverečné skúšky doktorského štúdia. Je členom vedeckej rady Národohospodárskej fakulty.

V tejto súvislosti by som veľmi rád, ako aktuálny prorektor pre vedecko-výskumnú činnosť, zdôraznil jeden zásluhný a sympatický aspekt jeho pôsobenia vo vedeckej rade: zásadne vystupuje proti masovej produkcii docentov a profesorov ekonómie a vždy uplatňuje prísne vedecké hľadiská a medzinárodné štandardy. Ako vieme, v oboch našich republikách produkuje docentov a profesorov – často nie na základe skutočnej medzinárodnej kvality, ale s nízkymi nárokmi kvôli akreditácii.

Profesor Klaus je v ekonómii klasickým liberálom a v rámci myšlienkového dedičstva klasického liberalizmu sa najviac orientoval na exaktné (matematické) prístupy predstaviteľov Chicagskej školy (reprezentovanej Miltonom Friedmanom a Gary Stanley Beckerom), ale dokázal rozvíjať a v praxi aplikovať i rýdzo konceptuálne teórie reprezentantov Rakúskej školy (reprezentovanej napríklad Friedrich August von Hayekom a Ludwig von Misesom).

Začiatkom 90. rokov sa Václav Klaus stal – ako prvý z občanov Československa – členom prestížnej Spoločnosti Mont Pèlerin (Mont Pèlerin Society), ktorú založil v roku 1947 Friedrich August von Hayek a v ktorej boli v tej dobe členmi nositelia Nobelovej ceny za ekonómiu Milton Friedman, Gary Stanley Becker a James Buchanan, ako aj také významné osobnosti z oblasti hospodárskej politiky ako lord Bauer a lord Harris.

Mnohí ekonómovia považujú profesora Klauza za najlepšieho a najúspešnejšieho ekonóma a hospodárskeho politika transformačného obdobia v celoeurópskom meradle.

Kým inde prevládali tendencie ku gradualizmu, v Českej republike došlo k radikálnemu rozchodu s minulosťou.

Prezident Klaus je skutočne obdivuhodne aktívny. Píše knihy a monografie, prednáša (aj na slovenských univerzitách), učí. Vo svojom Inštitúte Václava Klauza (predtým Centrum pre ekonomiku a politiku) organizoval a viedol panelové diskusie, ktoré sa tematicky týkali nielen ekonomie a politiky, ale tiež prínosov významných filozofov, ako napr. Immanuela Kanta, Jean-Jacques Rousseaua, Augusta Comta, Alberta Camusa a iných. Výsledky týchto diskusií vyšli v cenených zborníkoch, zahrňujúcich príspevky najlepších odborníkov na dané témy. Jeho inštitút tiež vydáva časopis, v ktorom sa objavujú zásadné stanoviská jeho vlastné i jeho spolupracovníkov. Aktivita inštitútu a osobne Václava Klauza je jedným z dôkazov nielen významnej tvorivej aktivity, ale i schopnosti komplexného pohľadu na skutočnosť.

Ako radový občan a laik v ekonómii a politike som vždy pozitívne spájal Európsku úniu s bezpečnosťou a mierom v Európe a so zblížovaním európskych národov. Eura som sa nevedel dočkať z praktických dôvodov a som rád, že ho máme. Predpokladám, že hovorím za mnohých podobných laikov.

Ako vedecký pracovník si však uvedomujem, že ak hľadám riešenie neľahkého odborného problému, najviac mi môže pomôcť nezávislý kritický pohľad chytrého a vzdelaného odborníka.

Vážený pán prezident, teším sa na Vašu prednášku a kritický, ale konštruktívny pohľad na problémy našej drahej Európy.

Ďakujem Vám za pozornosť.